

Historijat

Elèi Ibrahim-pašine medrese u Travniku

Elèi Ibrahim-pašina medresa je osnovana daleke 1705. godine, u periodu kada je Bosna bila pod upravom Osmanske Carevine. Njen osnivaè je Elèi Ibrahim-paša, jedan od vezira koji su stolovali u Travniku, tadašnjoj bosanskoj prijestonici, odakle su upravljali Bosnom. U Travniku su nekada postojale tri medrese a Elèi Ibrahim-pašina medresa je najstarija od njih i jedina koja je do danas preživjela.

Ibrahim-paša je bio turskog porijekla, vrlo dobar diplomata po èemu je dobio nadimak elèi - mirotvorac, a danasve dobar mu'min i dobrotvor, koji je u to vrijeme osim Medrese uvakufio još niz objekata vjerskog i privrednog karaktera koji su izdržavali Medresu, ali koji se nisu, osim Medrese, na žalost do danas održali.

Zgrada Medrese iz 1705. godine srušena je 1892. godine prilikom izgradnje pruge kroz Travnik, ali je austrougarska vlast u to doba kao nadoknadu za rušenje te zgrade sagradila današnju zgradu Medrese u periodu 1892-1895. godine, koja je veæa od nekadašnje. Nastava se od tada odvijala u sadašnjoj zgradi Medrese sve do 1941. godine, kada se zbog ratnih okolnosti premjestila na drugo mjesto, do 1943. godine. Nakon završetka Drugog svjetskog rata, po uspostavi komunističke vlasti, Medresi je zabranjen daljnji rad, što je bio slučaj i sa mnogim drugim medresama u Bosni. Njih je u Bosni pred Drugi svjetski rat bilo 33, nakon èega je samo jednoj, Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu, bio dozvoljen rad, koja i danas postoji i radi. Još od odlaska Turaka sa ovih prostora, uspostavom austrougarske vlasti 1878. godine, te uspostavom Kraljevine Jugoslavije, a pogotovu uspostavom komunističkog režima nakon Drugog svjetskog rata, sistematski se radilo na uništavanju muslimanskog biæa, između ostalog i zatvaranjem medresa, kako muslimani ne bi mogli sticati vjersko obrazovanje. Tada su u Bosni zatvorene 32 medrese, koje su bile centri okupljanja i opismenjavanja muslimanske omladine.

Objekat Medrese je u periodu od Drugog svjetskog rata do njenog ponovnog otvaranja služila raznim svrhama: Dom za stare i iznemogle osobe, Psihijatrijska bolnica, mjesto skupljanja beskuænika sa ovoga područja, da bi jedno vrijeme bila potpuno napuštena i prepuštena da propada i truhne. Èak je u jednom periodu predlagano da se ona potpuno sruši. 1983. godine tadašnje opštinske vlasti daju zgradu Medrese firmi "Šipad", koja zgradu adaptira i pretvara u prostor za izlaganje i prodaju namještaja. Ova namjena ostaje sve do našeg ulaska u zgradu sredinom 1994. godine, kada se počelo sa adaptiranjem zgrade i radovima na vraćanju objekta svrsi zbog koje je i napravljen. Konkretan rad na ponovnom otvaranju ove Medrese datira još od 1990. godine, odmah nakon pada bivšeg režima, ali se do realizacije te ideje moralo èekati do 1994. godine. U tom periodu su vršene pripreme za ponovno otvaranje.

Za kratko vrijeme uspjeli smo izvršiti preuređenje objekta sadašnje namjeni, te izvršiti nabavku neophodnog namještaja kako za učionice, tako i za spavaonice i ostale potrebne prostorije. Uèenici su primljeni, njih 96 u prvi razred, u tri odjeljenja i nastava je počela, a samim tim i ova Medresa sa radom nakon 53 godine prekida u radu, 08. 10. 1994. godine. Svi primljeni uèenici su smješteni u zgradi Medrese, u njoj pohađaju nastavu i borave jer je ovo škola internatskog tipa, u sklopu èega je obezbijena ishrana od tri obroka dnevno u vlastitom, moderno opremljenom restoranu.

Od školske 2004/05 godine prvi put u historiji Elèi Ibrahim-pašine medrese pokrenuta su ženska odjeljenja. Primljeno je jedno odjeljenje i planirano je da se svake godine upiše po jedno muško i jedno žensko odjeljenje.

Pošto su pokretanjem ženskih odjeljenja premašeni kapaciteti za izvođenje nastave i smještaj učenica, ukazala se potreba za izgradnjom novog objekta. Uprava Medrese konstantno vrši aktivnosti na iznalaženju rješenja po ovom pitanju.